

Okružní trasa Šumavou „To nejhezčí ze Šumavy“ - naš tip na výlet s většími dětmi

Zveme Vás na výlet Šumavou, který Vám kromě krásné a nedotčené přírody dá nahlédnout i do historie těchto míst a přiblíží ne vždy lehký život jejich obyvatel.

Trasa vede těmito místy: Kašperské Hory- Rejštejn – Svojše – 1. zastávka na vyhlídce Dračí skály – Zhůří – Horská Kvilda – 2. zastávka Jezerní slat' – Kvilda – Filipova Huť – Modrava– 3. zastávka Na rechlich, Vchynicko-tetovský kanál – Antýgl – Srní – Čeňkova Pila – Rejštejn – Kašperské Hory

Celková délka trasy cca 65km autem + krátké pěší výlety
Doba potřebná ke zdolání: min. 5 hodin
Obtížnost výletů: lehká

Z **Kašperských Hor** sjedeme starou cestou do **Rejštejna** (GPS: 49°8'26"N 13°30'54"E). Na horním toku **Otavy** a na jejích přítocích se od pradávna rýžovalo zlato. Při rýžovištích vznikla postupem času osada **Rejštejn** (německy Reichenstein - Bohatý kámen). V okolí se začalo těžit zlato i z primárních ložisek hornickým způsobem. V roce 1584 se stal samostatným horním městem. V 17. století těžba zlata v okolí města končila a postupně ji začala nahrazovat rozvíjející se sklářská výroba. Roku 1836 byla založena **sklárna zvaná Klášterský Mlýn**. V období 1878 - 1908 to byla nejvýznamnější sklárna v Rakousku-Uhersku. Získala řadu ocenění zejména za uměleckou a technickou úroveň secesního skla. Její provoz byl ukončen v roce 1947. Mezi architektonickými památkami je nejvýznamnější **kostel svatého Bartoloměje**, připomínaný roku 1570. V roce 1792 byl přestavěn v barokním slohu. V cibulové báni je zavěšen gotický zvon ze 14. století.

Rýžovní kámen na náměstí, kostel sv. Bartoloměje

Na náměstí je uložen tzv. **rýžovní kámen** s miskovitou prohlubní ze středověké úpravny zlaté rudy jako památka připomínající zdejší těžbu zlata

Jiné zajímavosti:

- na místním hřbitově je pochována matka Karla Klostermanna Charlotta a jeho bratr Jakub, který býval v Rejštejně farářem.

Z **Rejštejna** pokračujeme přes osadu **Svojše** / šumavská osada s bývalou sklářskou hutí/ na nedaleké rulové **Dračí skály** s výhledem **do údolí Otavy**. Jedná se o skalní lokalitu se zajímavě tvarovanými skalními útesy, které se tyčí vysoko nad silnicí i řekou. Vytvářejí romantickou kulisu zdejší přírodní scenerie. Dobře jsou viditelné při pohledu z **Klostermannovy vyhlídky u Srní**. Z jejich vrcholku je pěkný výhled do údolí Otavy směrem k Čeňkově Pile.

Přístup sem umožňuje **trasa červené značky ze Srní (Rejštejna)** - asi **2,5 km**.

Z **Dračích skal** pokračujeme na **Zhůří – vrch a bývalá vesnice stejného jména** (49°5'8.711"N, 13°33'10.595"E). I odtud je možnost krásného výhledu, vedle **Poledníku** (1315 m) a **Ždánidel** (1306 m) vidíme i nejvyšší horu Šumavy **Velký Javor**. Když sestupujete lukami ke kapličce v bývalém Zhůří (15 min.), máte možnost vidět pod sebou nádhernou **Zhůřskou pláň**. Vesnice Zhůří, podobně jako všechny ostatní vesnice ve vojenském újezdu Hůrka, byla srovnána se zemí. Místo, kde vesnice stála, připomíná pěkně obnovená kaplička.

Od Zhůří projíždíme krajinou typickou pro centrální oblasti Šumavy – **náhorní planinou** (Kvildsko je součástí "**Šumavských plání**", které jsou nejrozsáhlejší souvislou plochou střední Evropy nad 1 000 m n. m. Mají jen mírně zvlněný, zarovnaný terén s průměrnou nadmořskou výškou 1 000-1 100 m. Z něj vystupují zaoblené kupy nejvyšších šumavských vrcholů. Takto zarovnaný povrch je důkazem velkého geologického stáří.) do osady **Horská Kvilda** (49°3'26.784"N 13°33'30.348"E).

Kvildské pláně

Horská Kvilda je obec obklopená **slatěmi**. Obec je roztroušena po planině a jsou zde k vidění dřevěná rázovitá stavení, která jsou typická pro tuto oblast. Ves dříve žila dřevařstvím. Do zdejšího hostince zasadil spisovatel **Klostermann** začátek svého románu "V ráji šumavském". Při potoku jsou patrné větší sejpy. Od Horské Kvildy je pěkný výhled do údolí **Hamerského potoka** a na vrchy Otygl, Lišku a Přílbu.

Hornokvildské slatě jsou rozsáhlým klidovým územím při severozápadním okraji jihočeské části NP Šumava. Rozkládají se v prostoru mezi **Kvildou, Horskou Kvildou a Zhůřím**.

V těsném sousedství obce Zhůří se rozkládá **Zhůřská slat'** (v mlze a dešti velmi sugestivní místo pro depresivní melancholiky), u Horské Kvildy se nachází **Horskokvildská slat'** a pod západním svahem Přílby (1.219 m) je těžko přístupná **slat' Mezilesní**.

Cestou z **Horské Kvildy na Kvildu** se dostáváme k další zastávce na trase – **Jezerní slati (GPS: 49°2'31.632"N 13°34'35.641"E)**.

Rozsáhlé (103 ha) rašeliniště **Jezerní slat'** se rozkládá na rozvodí mezi Otavou a Vltavou a současně na rozhraní jižních a západních Čech. Průměrná mocnost rašelinných vrstev se zde pohybuje mezi 2 - 3 m, maximálně dosahuje až 7,5 metru. Rostlinný kryt dnešní přírodní památky tvoří především klečová forma borovice blatky, z nižších rostlin pak suchopýr pochvatý, ostřice mokřadní, klikva žoravina a řada dalších. Na rašeliništi žijí i některé vzácné druhy živočichů, jako například myšivka horská a rejsek horský.

Po prohlídce Jezerní slatě se dostáváme do osady **Kvilda** (GPS: 49°1'9"N 13°34'47"E).

Malá horská obec a turistické středisko zimních sportů Kvilda se nachází uprostřed **Kvildských plání** na Šumavě **u soutoku Teplé Vltavy s Kvildským potokem** v nadmořské výšce 1058 m. Ves je nejvýše položenou obcí v České republice. Obec se rozprostírá v údolí **Černého potoka**, který se zde spojuje **s potokem Jezerním**. Společný tok je již nazýván **Teplou Vltavou**. Jméno Kvilda původně patřilo lesu, v němž byly již v polovině 14. století připomínána naleziště zlata. Od roku 1366 kolem procházela **jedna z větví Zlaté stezky**. Na přelomu 15. a 16. století tu byla založena dřevařská osada. První zmínky se datují do roku 1569.

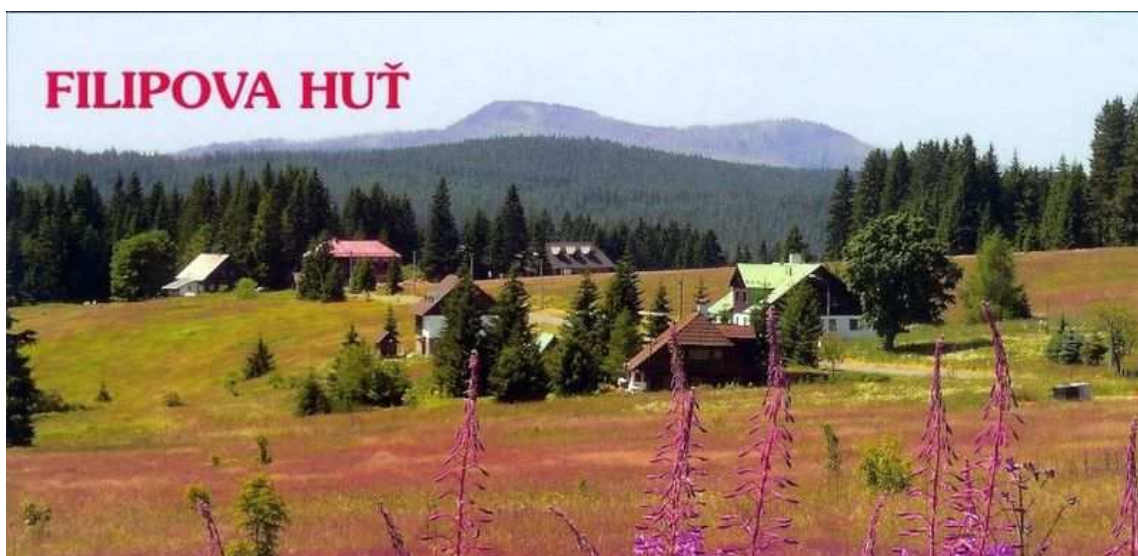
V roce 1794 vznikla v Kvildě **sklárna**, která proslula zejména v 19. století lidovými **obrázky malovanými na skle**.

Nejvýznamnější památkou obce je pseudogotický **kostel svatého Štěpána** z let 1892 - 1894, jenž byl postaven na místě původního dřevěného kostelíka z roku 1765. Zajímavý je tím, že jeho přední stěna je kryta šindelem.

Ve vsi najdeme **rázovitá šumavská stavení**, která jsou dokladem lidové architektury zdejších obyvatel. Dříve malá osada je dnes významným rekreačním střediskem centrální Šumavy. V jejím okolí je několik lyžařských vleků, obec je výhodným výchozím místem pěších túr do okolních plání. Nedaleko odtud je několik rašelinišť (známá je zejména Jezerní slat', kterou jsme právě navštívili).

A když už jsme **na Kvildě** a máme za sebou zhruba polovinu naší okružní trasy, je ten správný čas na **malou občerstvovací zastávku**. Podnikem hodným doporučení je **restaurace místního hotelu Šumava Inn**, kde ve velmi sympatickém prostředí nabízí opravdové lahůdky a tradiční speciality, které uspokojí jak vyhladovělé turisty, tak zhýčkané gurmány.

Správně posílnění a tedy i dobře naladění zamíříme **z Kvildy na Filipovu Huť** a dále na **Modravu**.

Filipova Huť byla založena roku 1785 jako sklářská osada . Vznikla v místech obchodní cesty z **Kašperských Hor do Pasova**, zbudované Karlem IV. V roce 1785 zde plavci dříví ze Schlossewaldu Franz Denk a Franz Weber zřídili skelnou huť na duté sklo s jednou pecí. Výstavbu hutě na svých pozemcích povolil tehdejší majitel , hrabě Filip Kinský , jehož jménem byla také huť pojmenována. Skelná huť však nikdy významně neprosperovala a tak její poslední majitelé přijali nabídku knížete Schwarzenberga k jejímu prodeji. Ten však měl pramalý zájem na jejím provozování. Huť zrušil a chalupy kolem ní osadil dřevařskými rodinami. Z **Filipovy Hutě se stala typická dřevařská osada** , která svůj největší rozmach zažila okolo roku 1880 , kdy zde žilo 1620 obyvatel. V současné době není patrné ani místo, kde skelná huť stála.

S rozvojem lesních prací souvisí vznik části Filipovy Hutě, která se nazývala **Praislaiten** , stávající **západním směrem k Modravě**. Dnes již není po této osadě památky, mimo náhodných rozvalin v hlubokých lesích. Narazit můžeme i na zbytky pravidelných kamenných zídek ohraničující pole.

Projedeme **Filipovou Hutí** a dostáváme se na **Modravu**.

Modrava vznikla jako rybářská osada. První dochovaná zmínka o Modravě se datuje do roku 1614. a je spojena s pronájmem velice dobře zarybněného **Modravského potoka**. Další zmínka je spojená s rokem 1617. Tehdy bylo výnosem královského majestátu umožněno volné

pastvení těm soumarům, kteří by již toho dne nedošli **po obchodní stezce do Kašperských Hor** .

Od roku 1757 se Modrava rozvíjí jako rybářská a lovecká osada. Ke změně dochází po roce 1799, kdy kníže Schwarzenberg kupuje od hraběte Kinského rozsáhlé území **Prášílského panství** a využívá obrovského bohatství dřeva ze zdejších rozsáhlých lesů. **Obec a rekreační středisko Modrava** leží v nadmořské výšce 980 m v údolí **při soutoku Modravského, Roklanského a Filipohut'ského potoka**.

Původně dřevařská osada zde byla založena roku 1737. V hlubokých lesích v okolí byla koncem 18. století zahájena intenzivní těžba dřeva. K jeho dopravě do vnitrozemí plavením byl vystavěn

Vchynicko-Tetovský kanál, který odbočuje z řeky Vydry jen kousek před Modravou.

Území jižně a západně od Modravy vyplňují rozlehlé slatě, které nesou společný **název Modravské slatě** (Mlynářská, Rokytská, ...). **Jsou největší přírodní rezervací (rozloha je 3.615 ha)**

Národního parku Šumava a v současnosti tvoří nejzachovalejší úsek středohor ve střední Evropě.

Z Modravy se vydáme po hlavní silnici **směrem na Antýgl**. Ale ještě než tam dorazíme, čeká nás **3. zastávka naší okružní trasy Na rechlich**.

Zde, asi 2 km od Modravy, začíná pod bývalou dřevařskou osadou **Vchynice-Tetov** stejnojmenný **plavební kanál**.

Celý kanál byl vybudován podle návrhu ing. Josefa Rosenauera v letech 1799-1801. Finančně náročnou stavbu zajišťoval tehdejší majitel panství – kníže Josef Schwarzenberg. V místě odbočení kanálu byla řeka Vydra přehrazena **hradlovým mostem**, který sloužil jako hráz zabraňující pronikání dřeva do nesplavného balvanitého koryta Vydry. Dnes jsou zde pouze zbytky kamenných pilířů, přes které procházela **cesta z Rokyty na Modravu**. První 2 km vede kanál podél Vydry až na bývalý **královácký dvorec Antýgl**, kde se prudce stáčí zpět a vede podél Rokyty a úpatím **Kostelního vrchu** až k osadě **Mechov** / Mosau (části obce Srní).

Kanál obchází **nesplavný úsek Vydry** a odvádí téměř všechnu její vodu, takže v letním období je balvanité koryto řeky takřka bez vody.

Celková délka Vchynicko-Tetovského kanálu je 14,5 km. V současné době vede 9,5 km kanálu po povrchu, 5 km pod povrchem země. Původní účel kanálu - plavení dřeva - dnes nahradila jiná funkce. Změnil se v přivaděč vody do malé vodní nádrže u obce Srní.

Odtud voda spadá k turbínám malé vodní elektrárny **na Čeňkově Pile**.

Celé dílo je chráněno jako technická památka.

Stavba Vchynicko-Tetovského plavebního kanálu, který umožnil prodej dřeva do vnitrozemí, znamenala současně konec skláren v této oblasti (díky enormní spotřebě topného dříví, zvláště pak při získávání potaše, pro sklářskou výrobu nezbytného, a kterého se již nedostávalo). V této souvislosti zanikla i blízká Filipova huť, která vyráběla tabulové sklo a sklárny na výrobu páteříků a dutého skla na **Antýglu**.

Dvorec Antýgl, dřevěná rázovitá usedlost, leží na počátku **Naučné stezky Povydrří** ve výšce 928 m nad mořem **při silnici z Modravy do Srní**. **Povydrří** je označována část toku říčky Vydry mezi **Antýglem a Čeňkovou Pilou**.

Vydra je nejkrásnější šumavská horská říčka. Pramenné toky: ve výšce 1298 m.n.m. na severním svahu Luzného **pramení Luzenský potok**, který po soutoku s **Březnickým potokem** dostává jméno **Modravský potok** a po soutoku s **Roklanským a Filipohut'ským potokem nese název Vydra**. Ta protéká zprvu širším, pak sevřenějším údolím a vytváří četné peřeje a kaskády.

Od **Čeňkovy Pily** po spojení s **Křemelnou** vzniká **Otava**, druhá největší šumavská řeka.

Zajímavost:

V řečišti řeky naleznete vymleté balvany, do kterého se schová i člověk.

Dvorec Antýgl je připomínán již na přelomu 15. a 16. století. Byl osídlen **tzv. králováky**. Od roku 1523 zde byla sklárna, která zanikla počátkem 19. století - původ názvu je odvozován od německého "**ein Tiegel**" (jeden tyglík, volně jedna huť).

Velmi pěkně uchovaná rozlehlá dřevěná usedlost je ukázkou typické šumavské architektury. **Tzv. králováčtí svobodní sedláci** (künische Freibauern) nebyli na rozdíl od ostatního rolnického obyvatelstva Šumavy poddáni nijaké panské vrchnosti. Český král jimi osídlil západní hranici země a svěřil ji jejich ochraně. Měli řadu privilegií, k nimž patřilo osvobození od vojenské služby a možnost

volit si pro nižší soudní řízení rychtáře z vlastních svých řad.

Tato privilegia se pokoušela panská vrchnost po celá staletí marně okleštit.

Lidem, kteří dokázali vyrvat pralesům tvrdou práci a často těmi nejprimitivnějšími pracovními prostředky úrodná luka a pole, se podařilo jejich výsady uhájít až do samého zániku c.k. monarchie.

Zde i v širokém okolí (Buchingrův Dvůr, Rankov) se odehrává **děj románu Karla Klostermanna "V ráji šumavském"**.

Z Antýglu zamíříme do **Srní**.

Horská obec a rekreační středisko **Srní** leží v nadmořské výšce 845 m na **Šumavských pláních**. Původně dřevařská osada byla založena počátkem 18. století.

V obci se dochovala řada chalup horského typu s částmi stěn chráněnými šindelem. Výjimku netvoří ani místní **kostel Nejsvětější Trojice**, který pochází z počátku 19. století, jehož stěny jsou šindelem také částečně kryty.

Zajímavosti v okolí

Nedaleko od obce je tzv. **Klostermannova vyhlídka** do malebného údolí řeky **Vydry** a do celého **Povydří**.

Nad Srním byla v letech 1938 - 1943 vybudována **akumulační nádrž pro elektrárnu na Čeňkově Pile**. Voda do ní je přiváděna podzemním kanálem z **Vchynicko-Tetovského kanálu**. U **Klostermannovy vyhlídky** stojí tzv. **Vodní zámek**. Slouží jako vyrovnávací komora pro přívod vody k elektrárně na Čeňkově Pile.

Čeňkova Pila leží na soutoku říčky **Křemelné** s řekou **Vydrou** v nadmořské výšce 670 m. Soutokem Křemelné a Vydry tu vzniká řeka **Otava**.

V 19. století byla při plavebním Vchynicko-Tetovském kanálu ústícím do Křemelné postavena velká pila. Majitelem byl **Čeněk Bubeníček** - podle jeho jména byla pila a později osada pojmenována. Jako host Čenka Bubeníčka zde pobýval v roce 1867 také **Bedřich Smetana**. Dle pověsti právě tady vznikl **námět k jeho symfonické básni Vltava**.

V roce 1908 byla pila modernizována a byla zde instalována tři vodní kola. Dvě poháněla dva druhy katrů pro různé druhy dřeva a třetí sloužilo pro pohon dřevoobráběcích strojů.

6. 11. 1912 bylo uděleno povolení přestavby pily na vodní elektrárnu. Bylo také vybudováno 3 kV vedení na dřevěných sloupech v délce 8,3 km, které napájelo z elektrárny celé město Kašperské Hory. Strojní část byla vybavena Francisovou horizontální turbínou firmy J. M. Voith, jejíž parametry byly: hltnost 1,4 m³, spád 10 m, 375 otáček/min. a 125 k. Turbína je umístěna ve zděné kašně postavené vedle strojovny. Kašna má jehlancovitou stříšku s charakteristickou věžičkou.

Původní náhon, z části vyzděný kamennými kvádry, v délce 105 m byl doplněn dřevěnými vantrokami dlouhými 136 m a podepřenými masivními pilíři. Odpadní kanál k soutoku Vydry a Křemelné má délku 14 m. Po napojení Kašperských Hor na síť 22 kV bylo vedení 3 kV zrušeno a vyrobená el. energie se předává elektrárně Vydra, odkud je také celý tento objekt obsluhován.

Celé zařízení je národní technickou památkou. Tato **elektrárna je součástí stálé výstavy**, která je umístěna v areálu **elektrárny Vydra**. Za příznivého počasí se i zde provádí.

Otevírací doba:

květen, červen, září, říjen St, So 9 - 16 hod
červenec, srpen denně mimo Po 9 - 16 hod

Vstup je **ZDARMA**. Prohlídka začíná pouze v 9:00, 11:00, 13:00 a 15:00 hodin! Je také možné objednat prohlídku pro skupiny.

Z **Čeňkovi Pily** se dostáváme do **Rejštejna** a odtud **zpět do Kašperských Hor**, kde se okruh Šumavou uzavírá.

